

Schriftlezing: Marcus 3:7-30

Tekst: Marcus 3:31-35

Ps. 79:1,3,5

Ps. 22:1,4,10

Ps. 116:1,9,10

Gez. 119:1,2,5

Ps. 133:1,2,3

Gehouden te: Baflo, 07-11-10 (14.30 u.)

Thema: Jezus leert hoe je thuis bent in Gods gezin.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jong en oud,

1. Iemand uit een van mijn netwerken schreef een poos geleden in een mailtje: *"Ik moet altijd nog wat wennen aan dat 'broers'. 'Broeders' gaat mij beter af."* Hij reageerde op een mailtje van iemand anders, dat als aanhef had: *"Beste broers, ..."* Je komt die aanspraak naar mijn indruk de laatste tijd steeds vaker tegen, vooral bij de jongere generatie christenen. 'Broers en zussen' noem je elkaar in het geloof en in de kerk. Dat klinkt gewoner en meer hedendaags dan 'broeders en zusters'. Dat christenen van mijn leeftijd en mijn generatie daaraan wennen moeten, snap ik. Broers en zussen zijn de andere kinderen van je vader en moeder, met wie jij opgegroeid bent. En die samen met pa en moe dat ene specifieke gezin vormen.

'Broeders en zusters'. Dat klinkt een beetje plechtiger. Kerkelijker ook. Maar niet persé minder vertrouwelijk.

Als je het hebt over je broeders en zusters, dan spreekt dan van de band die je met ze hebt. Niet eens direct of je die band ook voelt. Nee, die band is er. Die band geloof je. Het is immers het geloof in Jezus Christus, dat je samen deelt en dat je daardoor aan elkaar verbindt. Heel hecht en in de naam van onze Heer Jezus Christus. Broeders en zusters van elkaar zijn – 'broers en zussen' voor mijn part – dat is iets bijzonders. Het is beslist niet vanzelfsprekend, gezien alle verschillen in karakter en denkwijze van christenen in de kerk.

Wat maakt het dan dat gelovige leerlingen van Jezus toch één gezin, één familie vormen?

Alleen de ene Vader en de ene Heer. Zij constitueren het ene gezin van God. De ene Familie van God. Familie geschreven met de hoofdletter van de Heilige Geest.

Dat betekent bij voorbaat, dat niet ieder mens er vanzelfsprekend bij hoort. Maar dat de Heer zelf mensen erbij haalt. En dat er een bepaalde gedragsregel bij hoort. Niet ieder, die alleen maar zegt: 'Heer, Heer'.

Thuis in Gods gezin ben je alleen als je de wil van God doet, de wil van de Vader.

Dan haalt Jezus je binnen in zijn familie met een brede armzwaai.

Dat leert de Heer Jezus hier aan zijn lijfelijke familie, aan de kring van zijn leerlingen en aan ons hier in de kerk.

Zo formuleer ik het ook in het thema van de preek:

Jezus leert hoe je thuis bent in Gods gezin.

2. De Heer Jezus is thuis in ons bijbelgedeelte. Wat Marcus hier vertelt, speelt zich af in het huis waar Jezus woont in Kafarnaüm. Na de tocht naar de berg van de Bergrede en de roeping van de twaalf apostelen en na alles wat Jezus buiten Kafarnaüm gedaan heeft, is hij naar huis teruggekeerd.

Thuiskomen betekent voor Jezus niet: even uitrusten en even bijkomen van alle drukke arbeid. Direct is daar weer de mensenmenigte, die aandacht vraagt, die komt luisteren. Direct zijn daar weer de zieken en de mensen met onreine geesten die genezen willen worden, die genezen moeten worden.

Jezus heeft het zo druk, dat de maaltijd erbij in schiet voor hem en zijn leerlingen. Ze krijgen de kans niet om te gaan eten.

"Die is gek," vinden de mensen in Jezus' directe omgeving, zijn burens en stadgenoten. "Crazy is hij. Hij heeft zijn verstand verloren." En ze willen hem tegen zichzelf beschermen. Ze willen hem inrekenen, desnoods onder dwang, als hij niet goedschiks met hen mee gaat.

De mensen in Kafarnaüm vinden dat Jezus zichzelf niet meer is. Dat vinden de schriftgeleerden, die uit Jeruzalem gekomen zijn ook. Zij benoemen het meer theologisch en tegelijk vijandig: "*Hij is bezeten door Beëlzebul.*" (Marcus 3:22)

Jezus kent deze gedachten en gevoelens en gaat er op in. Hij roept die 'verwanten' en schriftgeleerden bij zich. En hij spreekt tot hen in gelijkenissen. Hij trekt vergelijkingen om duidelijk te maken hoe het werkelijk zit met zijn onophoudelijke inspanning in prediking en genezing.

Jezus laat zien, dat hij bezig is de satan te verslaan. Hij is als de sterkere bezig het huis van satan te plunderen: al die zieken die hij geneest van hun kwalen. Al de bezeten mensen die hij uit de bajes van satan sleept en bevrijdt. Hij is bezig satans macht te breken en hem het schijnbare recht van spreken te ontnemen. Hij immers verkondigt vergeving van de zonden aan ieder die in hem gelooft.

Wie dat niet als werk van God de Heilige Geest wil beschouwen – terwijl de bewijzen duidelijke taal spreken – die spreekt lastertaal tegen de Heilige Geest en hij houdt zijn zonden. Zo waarschuwt Jezus.

Dat gebeurt allemaal bij Jezus in huis, in Kafarnaüm. Er is een hele menigte mensen bijeen, die het allemaal hoort en meemaakt.

3. De Heer Jezus is thuis in ons bijbelgedeelte. Weer thuis, kunnen we ook zeggen. Dat is een mooie gelegenheid voor zijn moeder en zijn broers en zussen om hem op te zoeken. Zij willen gewoon bij Jezus op familiebezoek. Zo gaat dat als je zoon of je broer een tijdlang onbereikbaar is geweest, te druk met andere dingen.

Maria komt met haar andere kinderen over uit Nazaret. Heel normaal. En Jezus zal het vast op prijs gesteld hebben. Hij heeft ongetwijfeld veel van zijn moeder gehouden. Ik heb het idee, dat hij dat aan het slot van onze tekst ook laat merken. 'Moeder' noemt hij immers als laatste.

Jezus is opgegroeid in een groot gezin. Jozef en Maria hadden naast Jezus nog vier jongens en een onbekend aantal meisjes. Van die broers van Jezus kennen we de namen: Jakobus, Joses, Judas en Simon. Marcus noemt die namen in h. 6:3.

Het is waar, deze broers van Jezus geloven (nog) niet in hem. Johannes zegt dat nadrukkelijk in zijn evangelieverhaal, Joh. 7:5.

Dat is tot op zekere hoogte te begrijpen. Het zal je broer maar wezen! Je bent met hem opgegroeid, je hebt hem leren kennen. Hij heeft ook vader Jozef geholpen in het timmerbedrijf.

En dan treedt hij ineens op als profeet en leraar en doet hij allerlei wonderen van genezing... En dan hoor je de mensen over hem praten, positief of negatief Lastig om je houding te bepalen... Inderdaad.

Welnu, zo zien we op die bewuste dag de hele familie voor de deur van Jezus' huis in Kafarnaüm staan. Maar ze kunnen er niet in. Want het huis is tjokvol met mensen, die rondom Jezus staan en zitten. Er is geen doorkomen aan. Zelfs niet een van zijn broers kan er even door om aan Jezus te melden dat ze er zijn. Toch willen ze Jezus dat laten weten.

Hoe gaat dat dan? Ze zeggen het even tegen een paar mensen, die vlak in hun buurt staan: Wil je het even doorgeven aan Jezus? En die mensen geven het weer door aan hun burens. En zo gaat het verder totdat de mensen die het dichtst bij Jezus zitten het hem vertellen:

"Uw moeder en uw broers (en uw zusters) staan buiten en zoeken u." (vs. 32)

Maar dan weet zo ongeveer heel de menigte dat al. Het is van mond tot mond gegaan. "Meester, uw familie staat buiten. Ze willen graag binnenkomen en u bezoeken." Dat is heel normaal.

Laten we tegelijk bedenken dat de familieverhoudingen in Israël heel hoog aangeschreven staan. Hoger dan bij ons wellicht. Als je moeder op visite komt, met heel je familie, - of je vader, dan mag daarvoor heel veel wijken. Kwestie van respect.

Dat kennen wij vandaag nog wel, zij het wat minder sterk.

Je bent ergens op visite, als broeder of zuster van de kerk, of als vriend, vriendin, buurman of buurvrouw. Dan komt de moeder van je gastheer of gastvrouw op bezoek. Wat doe je dan?

Je stapt op. "Ik kom een andere keer wel eens terug. Want je krijgt nu je moeder op bezoek." Je blijft dan niet plakken. Dat is niet beleefd of fatsoenlijk.

Zo doen wij het als regel.

Probeer je nu eens te verplaatsen in die mensenmenigte rondom Jezus in zijn huis. Jij zit daar in de kring, zeg maar. Je luistert, je kijkt. Ook jij moet even de boodschap van de komst van Jezus' familie doorgeven aan de mensen in de rij voor je...

Dan denk je: "We zullen zo maar opstappen." Je verwacht dat Jezus zal zeggen: "Sorry, beste mensen. Ik krijg bezoek, mijn moeder, broers en zusters komen. Morgen gaan we wel verder. Kom dan maar terug. Ik wil me nu met mijn familie bemoeien."

Niemand zou het gek gevonden hebben, als Jezus de schare zo naar huis had laten gaan.

Maar doet Jezus dat ook? Nee, dat doet hij niet. Net zo min als hij zijn moeder, broers en zusters van zich af stoot en hen maar buiten laat staan.

Jezus doet heel wat anders. Hij gaat spreken en haalt met zoveel woorden de hele schare van luisterende leerlingen binnen in de kring van zijn familie, van Gods gezin. Dat is het verrassende van dit moment, van onze tekst.

Jezus leert hoe je thuis bent in Gods gezin.

4. Jezus' moeder en zijn broers en zusters spelen geen hoofdrol in onze tekst. Hun komst is voor Jezus de aanleiding om zich tot de mensen om hem heen te richten. Jezus reageert op wat hij van de mensen verneemt. Hij antwoordt die mensen:

"Wie zijn mijn moeder en mijn broers?"

Een gekke vraag eigenlijk. Of liever, een verrassende vraag.

Wil Jezus daarmee de betekenis van het vijfde gebod in twijfel trekken? Wil hij afstand nemen van zijn moeder en zijn verdere familie?

Nee, daar is geen sprake van.

De vraag die Jezus stelt is van hetzelfde niveau als de vraag, wél aan zijn ouders, als twaalfjarige in de tempel: *"Waarom hebt u naar me gezocht? Wist u niet dat ik in het huis van mijn Vader moest zijn?"* (Lucas 2:49)

Met deze vraag bedoelt Jezus de aandacht te richten op zijn Vader in de hemel.

Want vooral rond de persoon van een vader vormt zich het gezin, zeker in de bijbelse tijd, onder de Joden.

Wie is mijn moeder? De vrouw van mijn vader. Gemakkelijk antwoord. Of: de vrouw, die mij negen maanden onder haar hart heeft gedragen.

Wie zijn mijn broers? De andere zonen van mijn vader (en moeder).

Zo denken de hoorders van Jezus in eerste instantie. Maria is Jezus' moeder vanwege Jozef. Zij weten niet beter. Jezus gaat onder de mensen door voor de zoon van Jozef, de timmerman uit Nazaret.

Toch is dit voor de hand liggende antwoord op Jezus' vraag niet goed.

In Jezus' vraag zit een raadselement. Hij gaat dan ook zelf het antwoord geven.

Weer is dan de verrassing groot. Zo'n antwoord verwachten de mensen niet. Wij in feite ook niet. Laten we wel wezen.

"Hij keek de mensen aan die in een kring om hem heen zaten en zei: 'Jullie zijn mijn moeder en mijn broers.'" (vs. 34)

Matteüs vertelt dat Jezus die woorden en die blik ondersteunt met een breed armgebaar. "Kijk, daar heb je ze: mijn moeder en mijn broers en zusters."

Dat is het gezin van God!

Dit is een heel diepgaand woord van Jezus. Hij noemt de luisterende schare die aan zijn voeten zit zijn broers, zijn familie.

We moeten proberen die woorden te denken en te verstaan vanuit de Vader.

Jezus is de Zoon van de Vader, de Zoon van God. Zo openbaart Jezus zich ook hier.

Het gaat hier om hem en om wat hij verkondigt en onderwijst.

Zijn broers en zusters zitten om hem heen. Daar heb je Gods gezin!

5. Als leraar gaat Jezus zijn woorden ook verklaren. Want de mensen moeten zich erdoor laten aanspreken. Jezus laat wie werkelijk luistert niet met een raadsel zitten. Hij zegt:

"Want iedereen die de wil van God doet, die is mijn broer en zuster en moeder." (vs. 35)

Zo leert Jezus de mensenmenigte in Kafarnaüm en ons hoe je thuis bent in Gods gezin. Je hoort erbij als je de wil van God doet. Daar hamert Jezus vaak op. Ik denk even aan een woord uit de Bergrede, nog maar kort geleden uitgesproken. Maar dat is blijven naklinken.

"Niet iedereen die "Heer, Heer" tegen mij zegt, zal het koninkrijk van de hemel binnengaan, alleen wie handelt naar de wil van mijn hemelse Vader." (Mat. 7:21)

Wat is dat dan: de wil van God doen? Wat betekent dat concreet voor de mensen daar aan Jezus' voeten?

Zitten en luisteren naar Jezus! Geloven in Jezus als de Zoon van God, die zijn volk komt redden. En doen wat hij gebiedt. Ook dus: niet in je hart toelaten de gedachte dat Jezus door Beëlzebul is bezeten.

Het gelovig aannemen van de boodschap van God aangaande genade, vergeving en genezing, dat is de wil van God. Dat is het ene nodige, zoals Jezus later zegt tegen Marta, die haar zus Maria ziet luisteren naar de Heer.

Wie de wil van God doen, die haalt Jezus met een welkome armzwaai binnen in de kring van Gods familie. Hen noemt hij zijn broer, zijn zuster.

Jezus scheidt op die manier de familieband van geloof en van bekering. Die band is eerst en vooral de band met de Vader en met de Zoon door de Heilige Geest. De band van wedergeboorte in Vaders huis.

Thuis in Gods gezin ben je als je gaat zitten en luisteren naar de Heer Jezus Christus. Jezus leert met gezag als dé Zoon in Vaders huis. In Hebr. 3 lezen we:

"Mozes vervulde trouw zijn taak in heel Gods huis, als dienaar die getuigde van de komende openbaringen, Christus echter is trouw als Zoon die over dat huis is aangesteld. Wij vormen dat huis, mits we trots en zonder schroom vasthouden aan datgene waarop wij hopen." (Hebr. 3:5,6)

Maria's eerstgeborene is Vaders eniggeborene. Hij heeft de bevoegdheid ontvangen om mensen tot kinderen van God aan te nemen, te benoemen.

Zo maakte de apostel Johannes hem al in het eerste hoofdstuk van zijn boek bekend.

"Wie hem wel ontvingen en in zijn naam geloven, heeft hij het voorrecht gegeven om kinderen van God te worden. Zij zijn niet op natuurlijke wijze geboren, niet uit lichamelijk verlangen of uit de wil van een man, maar uit God." (Joh. 1:12,13)

In deze woorden hoor je de woorden van Jezus in onze tekst.

Jezus geeft het voorrecht kinderen van God te worden aan allen die de wil van God doen, namelijk geloven in Jezus Christus.

Dan wordt je uit God geboren, in de gemeenschap met Gods eigen eniggeboren Zoon. Hij die op aarde ook niet uit de wil van een man geboren is, maar door de kracht van God de Heilige Geest.

De gemeenschap met Gods eniggeboren Zoon gaat uit boven de gemeenschap van een gewoon gezin, boven elk familieverband. Dat laat de Heer Jezus duidelijk uitkomen. Al verklaart hij gewone gezinnen op aarde niet minderwaardig. Integendeel. Hij respecteert die als creatie van God en neemt ze in zijn dienst.

6. Jezus leert: Je bent thuis in Gods gezin, als je de wil van mijn Vader doet. Zo alleen.

Dat is een sterk bemoedigend en wervend woord van de Heer. Zo spreekt hij het hart van de mensen aan en doet hij een dringend appèl op hen. 'Mensen, geloof en ga de wil van God doen. Luister en leef.'

Dat is zijn grote liefde als Zoon van God. Hij kwam uit de hoge hemel naar de aarde om langs de weg van zijn lijden en sterven mensen te maken tot kinderen van God, en zo tot zijn broers en zusters.

Jezus schaamt zich daarvoor niet, lezen we in Hebrëeën 2.

"Hij die heiligt en zij die geheiligd worden hebben een en dezelfde oorsprong, en daarom schaamt hij zich er niet voor hen zijn broeders en zusters te noemen, wanneer hij zegt: 'Ik zal uw naam bekendmaken aan mijn broeders en zusters, u loven in de kring van mijn volk.'" (Hebr. 2:11,12)

Moet u eens nagaan wat dat betekent. Jezus schaamt zich er niet voor u / ons zijn broers en zusters te noemen. Daar kun je toch nauwelijks met je verstand bij, als je naar je zelf kijkt en je zondige hart kent!?

Jezus noemt u zijn broers en zusters, als u de wil van God doet en in hem gelooft. Hij heeft volwassen broers en zusters en ook broertjes en zusjes, de kinderen van de kerk. De kinderen in het grote gezin van Vader. En ook opgroeiende jongeren noemt hij graag zijn broers en zussen. Daar schaamt hij zich niets voor.

Dat geldt ook voor Jezus' lijfelijke broers en zusters, de zonen en dochters van Maria en Jozef. Zij mogen aanschuiven in de grote kring van Gods gezin. De aardse familie van Jezus mag inschikken bij de hemelse. Ook: als zij de wil van Jezus' Vader doen. De schare hoeft niet naar huis. Maria en haar kinderen hoeven niet buiten te blijven staan.

En de moeder dan? Haar noemt Jezus als laatste.

Jezus eert zijn moeder. Want hij heeft slechts één moeder, Maria. Hij houdt van haar en eert haar, naar Gods gebod. Toch is zijn alleen moeder van Jezus door haar geloof. Doordat zij van harte bereid was om de wil van God te doen. Dat geloof heeft ze laten zien en uitgesproken al voor de geboorte van haar zoon.

"Maria zei: 'De Heer wil ik dienen: laat er met mij gebeuren wat u hebt gezegd.'" (Lucas 1:38)

Maria geeft zich in het geloof aan deze Zoon en aan zijn Vader, door de Heilige Geest. Daarom is zij bijzonder begenadigd onder de vrouwen. Vanwege Gods belofte aan haar. Daarom heet zij de gelukkige. Want ze geloofde wat vanwege haar Zoon tot haar werd gezegd.

Na de hemelvaart van Jezus zien we haar en haar zoons terug in de kring van de gemeente van Jezus' leerlingen. Want ze geloven! Ook Jezus' broers geloven dan! Dat is een wonder.

Het is een grote verrassing, als Jezus mensen zijn broers en zusters noemt. Wanneer hij ook ons leert, hoe we dat zijn en blijven. Namelijk door de wil van God te doen.

Eén gezin brengt Jezus bijeen: het grote, wereldwijde, katholieke gezin van God. Eén in het doen van Vaders wil.

Misschien noemt Jezus wel meer mensen zijn broers en zusters, dan wij zouden doen op het eerste gezicht. Voor hem zijn allen, die Gods wil doen, zijn broers en zusters.

Wat selecteren wij dan nog?

Laten wij allen één zijn in het doen van Gods wil, in het geloven in de naam van Jezus Christus. Jezus nodigt u met klem daartoe uit. Leg zijn boodschap niet naast u neer. Maar wees er door verrast, broers en zusters in de Heer!

Amen.